

●● Krigsmaktens lärlingsutredning har till chefen för försvarsdepartementet överlämnat ett betänkande om yrkesutbildningen vid krigsmaktens industrier och verkstäder. Uppdraget har avsett utbildning av yrkesarbetare – således inte militär och civilmilitär personal vid krigsmakten. ●●●

Utredningsförslag om gemensam utbildning för militära och civila flygmekaniker

Utredningens arbete planerades från början på sådant sätt, att ett förslag beträffande lärlingsutbildningen vid krigsmakten skulle kunna läggas fram i anslutning till ett riksdagsbeslut, grundat på förslag rörande den framtida yrkesutbildningen. Något sådant beslut föreligger ännu inte. Utredningen har trots detta funnit övervägande skäl tala för att nu lägga fram sitt betänkande.

OLIKA UTBILDNINGSPLATSER

Inom krigsmakten finns yrkesskoleutbildning anordnad vid Södermanlands regemente i Strängnäs, Ostrkustens örlogsbas, Flygförvaltningens verkstadsskola i Västerås, Centrala flygverkstaden i Malmslätt och Centrala flygverkstaden i Arboga. Till yrkesskoleutbildningen vid krigsmakten har utredningen också räknat utbildningen vid Försvarets Fabriksverks industrier, Karlskronavarvet AB och AB Teleunderhåll i Växjö.

Yrkesskoleutbildningen vid krigsmakten avser i första hand de tekniska yrkesområdena. De yrkeslinjer som finns representerade är fordonsmekaniker, elinstallatörer, flygmontörer, telemontörer, telereparatörer och verkstadsmekaniker. Det totala antalet elever i yrkesskoleutbildningen uppgick under läsåret 1964/65 till ca 435.

● Antalet elever som slutfört sin utbildning vid krigsmaktens yrkesskoleutbildning har de senaste åren uppgått till mellan 140 och 150. Den yrkesskoleutbildning som hittills bedrivits täcker således inte fullt hälften av rekryteringsbehovet.

Lärlingsutredningen har föreslagit att nuvarande yrkesskoleutbildning vid krigsmakten inordnas i det allmänna yrkesskoleväsendet.

FLYGMEKANIKERUTBILDNINGEN

Utredningen har funnit anledning att sär-

skilt behandla frågan om utbildning av flygmekaniker. Utbildningen av denna yrkeskategori bedrivs för närvarande dels vid flygvapnet, dels inom det allmänna yrkesskoleväsendet.

Det årliga behovet av flygmekaniker uppgår enligt uppgift för närvarande inom civilflyget till 50 och inom krigsmakten till 135. Utbildningsresurserna för den civila luftfartens del har hittills varit begränsade.

Lärlingsutredningen för fram ett förslag till gemensam utbildning av flygmekaniker för såväl den civila luftfartens som för krigsmaktens behov. I utbildningen ingår även värnpliktstjänstgöring. Förslaget har på uppdrag av skolöverstyrelsen och flygförvaltningen utarbetats av Aeroconsult AB.

TVÅÅRIG SKOLGÅNG

Förslaget innebär i korthet att utbildningen av flygmekaniker anordnas som en tvåårig flygmekanikerskola. Till flygmekanikerutbildningen rekryteras ungdomar som genomgått årskurs 1 för fordonsmekaniker. Sistnämnda utbildning anordnas på många ställen i landet och rekryteringsunderlaget beräknas därför få stor bredd. Uttagning av eleverna föreslås ske genom en särskild nämnd, som även skall svara för en rättvis fördelning av eleverna mellan det civila och militära flyget.

Under det första året av flygmekanikerutbildningen anordnas utbildningen enligt förslaget centralt vid en eller eventuellt ett par centrala verkstadsskolor. Eleverna genomgår under detta år grundläggande praktisk och teoretisk yrkesutbildning. Årsbehovet av flygmekaniker ställer krav på en utbildningskapacitet om 75–150 elever. Med hänsyn till att eleverna rekryteras från hela landet krävs inackorderingsmöjligheter vid skolan. Förslag lämnas av utredningen att utnyttja de lokaler som för närvarande används

av flygförvaltningens verkstadsskola i Västerås för ändamålet. Skolan har förutom utbildningsutrymmen även tillgång till elevhem med plats för omkring 80–110 elever. Utbildningen kan påbörjas hösten 1968.

Utbildningen under årskurs 2 föreslås ske i samband med värnpliktstjänstgöring vid flygvapnet och eventuellt vid arméns och marinens helikopterförband. Förslaget innebär att värnpliktstjänstgöringen påbörjas omedelbart efter årskurs 1 av flygmekanikerutbildningen. Inskrivningen av dessa värnpliktiga måste därför ske i särskild ordning.

MEST PRAKTIK

Läroplanen för årskurs 2 omfattar huvudsakligen praktiska tillämpningar ifråga om klargörings-, service- och tillsynsarbeten i samband med flygtjänst. Teoriundervisningen under årskurserna syftar till att ge eleverna detaljkunskaper om en flygplantyp i vad avser konstruktion, uppbyggnad och funktion.

Elever som efter avslutad värnpliktstjänstgöring går till civilflyget genomgår enligt förslaget färdigutbildning under två till tre månader som regel vid det företag, där de sedan anställs.

□ Den nu föreslagna utbildningsgången för flygmekaniker har utredningen funnit ändamålsenlig inte minst därigenom, att den utan att inkräkta på någondera av utbildningarna utgör en kombination av yrkesskoleutbildning och värnpliktsutbildning. Utredningen anser, att kvalificerad yrkesutbildning under värnpliktstjänstgöring även i andra fall bör kunna tillgodoräknas som del av yrkesskoleutbildningen och att ett samarbete i denna fråga bör inledas mellan skolöverstyrelsen och försvarsgrenscheferna. Som ett exempel på ytterligare en utbildningslinje där en sådan kombination kan vara möjlig har utredningen framhållit fordonsmekaniker. ■

J-G Jardal